

Ondernemen op het randje

Strandpaviljoens het hele jaar open

Bij menig uitbater van een strandpaviljoen staat het hoog op het verlanglijstje: de tent het hele jaar geopend houden. Steeds vaker wordt die droom werkelijkheid. Op sommige plaatsen is daar niets op tegen.

Zilvermeeuwen en kokmeeuw.
Foto: René van Rossum.

WIM REMMELZWAAL

Elk voorjaar toont de landelijke pers weer een foto van de oplegger met planken. Op de achtergrond prijken strand en zee. Na de eerste sneeuwkllokjes en de eerste lammetjes is het eerste strandpaviljoen dan toch wel een zeker teken dat het weer zomer wordt. Evenzo wordt elk najaar dezelfde foto gebruikt om de afbraak aan te kondigen. Kijk even uw dak en schoorsteen na, kennelijk is de eerste grote najaarsstorm op komst.

Opbouw en afbraak van strandtenten is in de kustdorpen weliswaar een vertrouwd beeld, maar is inmiddels toch aan enige slijtage onderhevig. Strandpaviljoens krijgen in toenemende mate toestemming om zomer en winter open te zijn. Kan dat zomaar?

Zand dat vanaf het strand vrij de duinen in kan stuiven is van groot belang voor de kwaliteit en vitaliteit van de duinvegetatie. Bebouwing op het strand kan dus schadelijk zijn voor het achterliggende gebied.
Foto: Wim Remmelzwaal.

Liever geen afbraak

Alles moet groter, meer, beter, winstgevender. Ooit stond er een parasol met daaronder een handkar. Tussen de ijsblokken werd frisdrank

bewaard. De hitte blakerde strand en recreant en de handel liep goed. De parasol werd een keet, de keet werd een strandtent, de strandtent is een paviljoen geworden. En de inkomsten... die blijven toestromen, zolang er maar mensen op het strand zijn.

Ten opzichte van de horeca die zich op iets grotere afstand van het strand bevindt, heeft het strandpaviljoen een stevig nadeel: in de winter levert het niets op, dan kost het juist geld. Opslagruimte is immers niet gratis. Op dat punt valt nog wel winst te behalen: jaarrondexploitatie. Geen afbraak in het najaar, geen opbouw in het voorjaar. Het scheelt allemaal in de kosten en ook 's winters pik je als paviljoenhouder nog een leuk graantje mee. Weg met het afbraakbeleid!

Hinderlijk voor nieuwe duinen

Goed bedacht en vanuit het oogpunt van de ondernemer een logische ontwikkeling. Wie zal iemand het recht ontzeggen om voor zijn eigen

belang op te komen en zijn inkomsten te maximaliseren? Er zijn echter wel zaken waarmee rekening moet worden gehouden. Verruiming van openingstijden en het oprekken van het strandseizoen vormen onmiskenbaar een bedreiging voor de rust op het strand en in de achterliggende duinen. Er wordt een keten van ontwikkelingen in gang gezet en het zal heel moeilijk zijn om ook maar iets daarvan terug te draaien.

Het strand heeft een belangrijke functie als overgangszone tussen zee en duin. Het zand moet vanaf het strand landwaarts kunnen stuiven. Dat is van belang voor de kenmerkende begroeiing in de duinen. Op het strand moeten nieuwe (embryonale) duinen kunnen ontstaan, die bijdragen aan de diversiteit van het landschap en aan de veiligheid tegen overstromingen. Bovendien is het strand een ecologisch lint dat de natuur aan beide zijden van kustdorpen met elkaar verbindt. Via het strand koloniseren reeën en vossen bijvoorbeeld nieuwe leefgebieden.

Winterse weidsheid verstoord

Maar laten we eerlijk zijn. Verstuiving van zand en vorming van embryonale duinen worden gehinderd, maar dat is slechts een lokaal effect. Ook de invloed van jaarrondexploitatie op de verbindende functie van het strand zal beperkt zijn. Dieren kunnen op momenten dat het er wel rustig is ongestoord passeren.

Zolang we het niet hebben over strand bij of in een Natura 2000-gebied, zal er over het algemeen weinig bezwaar zijn tegen jaarrondexploitatie. Zodra dit wel het geval is, zal er heel strikt moeten worden afgewogen wat de gevolgen zijn, bijvoorbeeld voor het ontstaan van embryonale duinen. Ernstiger is het effect op de beleving van recreanten die rust en ruimte ervaren als belangrijke reden om de kust te bezoeken. Een groot deel van hen heeft moeite met de zomerdrukke en bezoekt het strand bij voorkeur in het winterhalfjaar, als badgasten en strandtenten weg zijn. Weidsheid, waar je het oog ook laat dwalen.

Niet voor niets is ruimtelijke kwaliteit in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de bijbehorende Provinciale Verordening benoemd als een van de drie voornaamste ruimtelijke belangen.

Stille en bruisende zones

Duinbehoud pleit al jaren voor strandzonerings. Hierbij wordt het strand ingedeeld naar de functie die het zou moeten vervullen. De stille zones kennen geen voorzieningen en zijn hooguit bereikbaar voor wandelaars. De rustige zones hebben slechts kleinschalige voorzieningen en ook fietsers kunnen hier heen. Daarnaast onderscheiden we de drukke zone en de bruisende zone, die met de auto kunnen worden bezocht. Alleen in de laatste zone kan enige ruimte gegeven worden aan jaarrondpaviljoens. De bruisende zone kenmerkt zich door de locatie en infrastructuur. Het betreft strandgedeelten die gelegen zijn voor intensief bebouwde gebieden. Er is al een verharde toegangsweg met verlichting die naar het paviljoen leidt en zonder problemen als bevoorradingsroute kan fungeren. Er is voldoende parkeerruimte voor bezoekende gasten. Het paviljoen is goed bereikbaar voor rolstoelen. Er zijn heldere afspraken gemaakt over de openingstijden. Er zijn nauwe grenzen gesteld aan de hoeveelheden decibels die buiten het paviljoen gehoord worden. Het gebouw is in korte tijd af te breken, wanneer zich een noodsituatie voordoet.

Wordt aan een van deze voorwaarden niet voldaan, dan zou er ook geen vergunning moeten worden afgegeven voor een paviljoen dat het hele jaar open is.

Het paviljoen dat aan al deze voorwaarden voldoet, kan zonder enige reserve ook in de winter worden bezocht. Wie lust er na een lange wandeling door weer en wind nou niet een lekker bord soep, een warm broodje of een kopje koffie met appelgebak?

WIM REMMELZWAAL IS MEDEWERKER VAN STICHTING DUINBEHOUD.

Voor de wandeling begint worden plannen gesmeed. Kaart op tafel, bakje koffie erbij: dat is alvast een goed begin.
Foto: Joost Bouwmeester.

